

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

09 _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ,
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – німецька

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність». Одеса: ОНУ, 2023. 14 с.

Розробник: Іваницька Ю.В., к. філол. наук, доцент кафедри німецької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023р.

Завідувач кафедри

Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька _____ Інесса АЗАРОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від. "29" серпня 2023 р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № ___ від. "___" _____ 202 р.

Завідувач кафедри

(_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 3/3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		22 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** даної програми є ознайомити здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра з поняттям наукової роботи, роз'яснити специфіку наукового мислення, логіки міркувань і викладення своїх думок згідно існуючих вимог, вдосконалити академічну культуру, практичні навички усного й писемного мовлення, необхідних для створення академічних текстів за фахом.

Завдання формулюються, виходячи із загальної мети усього курсу, і зводяться до створення теоретичної бази для розуміння цілей наукової роботи; започаткування практичних (формування мовленнєвих навичок і умінь та засвоєння лінгвістичних і соціокультурних знань), когнітивних (розвиток когнітивних здібностей), афективних (формування впевненості щодо використання мови як засобу комунікації та створення академічних текстів, а також поглиблення студентських навичок роботи із науковою літературою, вміння вести пошук джерел інформації у бібліотечних фондах, вміння накопичувати, аналізувати і класифікувати дослідницький матеріал, навчання стандартів оформлення студентського наукового дослідження у вигляді курсової, бакалаврської та магістерської робіт.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) загальні (ЗК):

ЗК04 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність до представлення складної комплексної інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку

діяльність на належному рівні.

в) спеціальних (СК):

СК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії німецької мови.

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з німецької мови українською, з української мови німецькою.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПР03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи наукового дослідження

Тема 1. Організація наукових досліджень.

Наука як система знань та як вид творчої діяльності. Складові частини наукової праці. Місце наукової праці. Місце наукової роботи студента у університетській освіті.

Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Послідовність роботи по підготовці наукового твору. Особливості роботи із теретичними джерелами. Реалізація категорії об'єктивності, суб'єктивності й оцінки при теоретичних відмостей.

Тема 3. Методологічні основи та методи у наукових дослідженнях.

Наукова теорія. Функції наукової теорії. Методологія наукового знання. Поняття про методи наукового дослідження. Методолгія, логіка і методи лінгвістичних досліджень.

Змістовий модуль II. Принципи академічної культури та письма

Тема 4. Формування академічної культури. Академічна культура: поняття, визначення, рівні. Академічна культура студентських груп та її роль у навчальних практиках.

Тема 5. Усне і писемне мовлення. Написання тексту наукового твору.

Інформативність, членованість, зв'язність, лінійна послідовність, цілісність, перспекція, модальність, завершеність як основні категорійні ознаки академічного тексту.

Тема 6. Пошук наукової інформації та робота с джерелами. Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи.

Змістовий модуль III. Академічна доброчесність. Етичний кодекс науковця.

Тема 7. Створення атмосфери академічної доброчесності. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти. Основні риси та функції академічної культури. Поняття плагіату. Види плагіату. Інтелектуальна власність. Авторське право.

Тема 8. Основні види порушень академічної доброчесності. Поняття плагіату. Види плагіату. Інтелектуальна власність. Авторське право.

Тема 9. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Інформованість студентів та викладачів щодо плагіату. Основні чинники поширення плагіату в студентському середовищі. Засоби боротьби з використанням плагіату у ВНЗ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	П/С	інд.	ср		Л	П/С	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1: Основи наукового дослідження										
Тема 1. Організація наукових досліджень. Наука як система знань та як вид творчої діяльності. Складові частини наукової праці. Місце наукової праці. Місце наукової роботи студента у університетській освіті.	6	2			4	8	2			6
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Послідовність роботи по підготовці наукового твору. Особливості роботи із теретичними джерелами. Реалізація категорії об'єктивності, суб'єктивності й оцінки при теоретичних відмостей.	6	2			4	8	2			6

Тема 3. Методологічні основи та методи у наукових дослідженнях. Наукова теорія. Функції наукової теорії. Методологія наукового знання. Поняття про методи наукового дослідження. Методологія, логіка і методи лінгвістичних досліджень.	16	4	4		8	16	2	2		12
Разом за змістовим модулем 1	28	8	4		16	32	6	2		24
Змістовий модуль 2. Принципи академічної культури та письма										
Тема 4. Формування академічної культури студента. Прийоми навчання студента академічному письму.	8	2			6	10	2			8
Тема 5. Усне і писемне мовлення. Написання тексту наукового твору.	12	2	4		6	8				8
Тема 6. Пошук наукової інформації та робота з джерелами. Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи.	10	2	2		6	8				8
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6		18	26	2			24
Змістовий модуль 3. Академічна доброчесність. Етичний кодекс науковця.										
Тема 7. Створення атмосфери академічної доброчесності.	10	2			8	10		2		8
Тема 8. Основні види порушень академічної доброчесності. Поняття плагіату. Види плагіату. Інтелектуальна власність. Авторське право.	14	4	2		8	16	2			14
Тема 9. Відповідальність за порушення академічної доброчесності	8	2	2		4					6
Разом за змістовим модулем 3	32	8	4		26		2	2		28
Усього годин	90	22	14		54		10	4		76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
	Підготовка до практичних занять і самостійне опрацювання тем		
1.	Опрацювати тему: «Особливості сучасної науки.» Підготувати доповідь за планом: 1. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі. 2. Організація вузівської науки. 3. Види і форми науково-дослідної роботи.	2	
2.	Опрацювати тему: «Наукова організація дослідного процесу. Поняття наукової організації праці. Планування і раціональна організація праці науковця» Підготувати презентацію.	2	
3.	Підготувати презентацію за темою «Психологія наукової творчості. Процес пізнання людини. Процес наукового пізнання»	2	2
4.	Підготувати презентацію за темою «Мистецтво наукової полеміки і дискусій. Діалектика й психологія суперечки: принципи, правила, вимоги. Дискусія і полеміка: подібність і відмінність. »	4	2
5.	Підготувати презентацію за темою «Розвиток здібностей до наукової діяльності. Творчі здібності і інтелект. Мотиви, що спонукають до наукової творчості.»	4	
	Разом:	14	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин	
		очна форма навчання	заочна форма навчання

	Підготовка до практичних занять і самостійне опрацювання тем		
1.	Опрацювати тему: «Місце наукової роботи студента у університетській освіті. Різновиди студентських наукових робіт.» Підготувати доповідь за планом: 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Курсова робота. 3. Вимоги до різних форм науково-дослідної роботи студентів.	4	6
2.	Опрацювати тему: « Джерела інформації. Класифікація наукових видань. Реалізація категорій об'єктивності, суб'єктивності й оцінки при викладі теоретичних відомостей.» Підготувати презентацію.	4	6
3.	Підготувати презентацію за темою «Методологія наукового знання. Методи лінгвістичних досліджень. » (Тема 3)	8	10
4.	Підготувати презентацію за темою «Поняття наукового стиля та академічної грамотності. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу найважливіша вимога до науковця. » (Тема 4)	6	10
5.	Підготувати презентацію за темою «Особливості творчої праці у дослідницької діяльності. Традиції, правила, вимоги щодо наукового тексту. Мова та стиль наукової роботи.» (Тема 5)	6	10
6.	Опрацювати тему: «Наукова комунікація та її різновиди. Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат). Підготувати доповідь за планом: 1. Наукова комунікація: визначення та особливості. 2. Вимоги до оформлення первинних та вторинних наукових жанрів. 3. Науковий виступ як усна форма представлення результатів досліджень.	6	10
7.	Опрацювати тему: « Основні риси та функції академічної культури.» .» Підготувати доповідь за планом: 1. Загальні засади академічної культури. 2. Основи академічного письма. 3. Авторське право та правила використання об'єктів інтелектуальної власності.	8	12
8.	Опрацювати тему: «Роль цінностей у науковій діяльності. Наукові та поза наукові цінності. Плагіат, його негативні наслідки.» Підготувати реферат за планом: 1. Ціннісні орієнтації вченого. 2. Етичний кодекс науковця України. 3. Свобода	8	6

	наукового пошуку і соціальна відповідальність ученого.		
9.	Опрацювати тему: «Морально-етичний і культурний образ науковця. Академічна нечесність та методи її запобігання». Підготувати презентацію.	4	6
	Разом:	54	76

9.Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, дискусія.

Наочні: мультимедійні презентації.

Практичні: самостійні завдання, робота з основною і додатковою літературою.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання доповідей.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.

70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Наука як форма пізнання світу людиною. Співвідношення наукового та буденного пізнання.
2. Основні принципи наукового пізнання.
3. Співвідношення науки з ненауковими (пара наука, псевдонаука) формами пізнання світу.
4. Функції науки в суспільстві інформаційної цивілізації.
5. Поняття методу, специфіка наукових методів дослідження.
6. Методологія наукового дослідження, її рівні.
7. Класифікація наук: історія та сучасність.
8. Роль фактів у науковому дослідженні.
9. Наукова гіпотеза та її роль у пізнанні.
10. Поняття наукової теорії, її сутність та структура.
11. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.
12. Типологія методів наукового дослідження: спеціальні та загальнонаукові методи.
13. Методи лінгвістичних досліджень.
14. Основні етапи організації наукового дослідження, їх взаємозв'язок.
15. Перший етап наукового дослідження, пов'язаний з вибором теми.
16. Формулювання актуальності та новизни роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку*	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Непередбачено навчальним планом*

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Голубенко Л.М, Вербицька Т.Д., Васильченко О.Г. Теоретичні та практичні вказівки для написання наукових робіт німецькою мовою: метод. розробка. Одеса: Фенікс, 2012. 36с.
2. Голубенко Л.М. Основи написання наукової студентської роботи з філології. Посібник для студентів вищих навчальних закладів/Л. М.Голубенко, О.П. Матузкова, С.В.Єрмоменко. 2-ге вид., випр.. і доп. Одеса: Фенікс, 2009. 96с.
3. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність». Одеса: ОНУ, 2023. 14 с.
4. Силабус навчальної дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність».

14. Рекомендована література

Основна

1. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (2020р.) URL.:<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник/М.Т.Білуха Київ: АБУ, 2002. 480с.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник/А.С.Филипенко. Київ: Академвидавництво, 2004. 208с.
4. Ревуцька С.К., Зінченко В. М. Академічне письмо: навч. посібник. Кривий Ріг, 2019. 130с.
5. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень. Підручник/ Д.М.Стеченко, О.С.Чмир. Київ: «знання», 2005. 309с.
6. Daston L. Eine kurze Geschichte der wissenschaftlichen Aufmerksamkeit. – München, 2000. 312S.
7. Eco U. Wie man eine wissenschaftliche Abschlussarbeit schreibt. Doktor-, Diplom- und Magisterarbeit in den Geistes- und Sozialwissenschaften, 13. Auflage-Umberto Eco. Heidelberg: UtbGmbh, 2010. 270S.
8. Schade G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften. Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache mit Lösungsschlüssel/ Günter Schade. – Göttingen: Hubert und Co., 2009. 400S.

Додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету/Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234с.
URL.:http://univer/kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
2. Коваленко Т. Плагіат: види та відповідальність// Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014, С.35-40
URL.:http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2014_4/6.pdf